

Strabon

Bogen

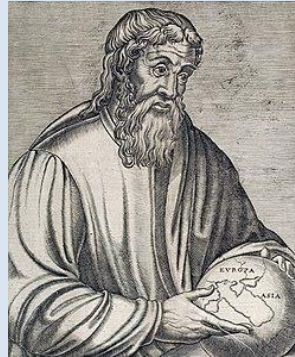
Strabonis rerum geographicarum: Libri XVII. 1587. Bogen er et af de **berømteste geografiske værker fra den antikke oldtid**. Den oprindelige version af værket, hvis originale titel er det græske ord *Geographica* (Γεωγραφικά) antages at stamme fra tiden under den romerske kejser **Tiberius** (14-37 e.Kr.).

En stor del af indholdet baserer sig på oplysninger, som forfatteren **Strabon** gennem et langt livs rejser havde indhøstet ved selvsyn. Desuden bygger bogen på flere tidligere, primært græske, geografiske beretninger.

For så vidt er indholdet derfor kun delvist originalt. Alligevel repræsenterer værket iflg. mange forskere **hele den antikke verdens samlede fond af geografisk viden i tiden omkring Jesu fødsel**. Det ses alene ved bogens fysiske omfang på et pænt stykke over 800 tæt beskrevne sider, hvor hver eneste dobbeltspaltede side rummer den græske originaltekst til venstre, den latinske oversættelse til højre. Formatet – 35 x 26 cm – er just, hvad bogkendere betegner som **folioformat**. Baggest ses et omfattende, detaljeret index samt et flere hundrede sider langt afsnit med latinske kommentarer fra **1500-tallet**.

Som det ses, er skolens eksemplar fra **1587**, kun 20 år efter Haderslev Katedralskoles oprettelse! Det betyder naturligvis ikke, at bogen altid har tilhørt skolen. På titelbladet er med bittesmå bogstaver skrevet navnene på mulige tidligere ejere: En vis **Johannes Andreas Borg, 1647**, og en vis **Overbeck** med årstallet **1774**.

Forfatteren

Strabon var **græsk historiker, geograf og filosof**. Hans hovedværk – og det, der gjorde ham berømt – er det her udstillede værk: *Geographica*.

Han blev født i den tyrkiske by Amasia i året **64 f.Kr.**, hvor han også døde 87 år senere, **23 e.Kr.** I dette lange tidsrum havde

Romerriget udviklet sig fra republik til kejserrige og imperiet nærmet sig dets største udstrækning. Den lange fredperiode under kejser **Augustus** (**31 f.Kr.-14 e.Kr.**), **Pax Romana**, muliggjorde de talrige rejser, **Strabon** foretog over det meste af riget, og som ligger til grund for en god del af dette værk.

Som ung havde **Strabon** studeret under flere kendte græske digtere og videnskabsmænd. 21 år gammel flyttede han til Rom, hvor han kom mere og mere ind på geografiske studier. Via andre græske vismænd, af hvilke en del var knyttet til det kejserlige hof, opnåede han stor viden om **Romerrigets forskellige regioner**, nær og fjern. Med dette som udgangspunkt foretog han flere omfattende rejser, bl.a. til Ægypten og Kush (vore dages Sudan) samt Etiopien.

Selv var **Strabon** en erklæret **imperialist**. Han gik ind for udvidelsen af det romerske verdensrige, fordi det efter hans mening førte til fred, velstand og civilisationens udbredelse.

Baggrunden

Den tyske filosof, **Immanuel Kant**, skal engang have sagt: "**Geografien er scenen. Historien er teksten.**" Intet udsagn kunne passe bedre på **Strabons** geografiske, særdeles tekstrige værk end netop dette. Formålet var og er at skildre de menneskelige samfunds historie på en geografisk baggrund.

Det er klart, at enhver geografisk beskrivelse et eller andet sted altid tager udgangspunkt i det verdensbillede og den lokalitet og den tid, geografen selv befinder sig midt i. Dette præger også *Geographica*, hvor udgangspunkt og referenceramme er **Rom og Imperium Romanum**. Herved føjede **Strabon** sig ind i en allerede eksisterende tradition. Kendt er den græske historiker **Herodot** (**484-425 f.Kr.**), der ligesom **Strabon** beskrev den på hans tid kendte verden og dens forskellige steders beliggenhed, historie, folkeslag, erhverv, livsformer etc. Også han baserede sin beskrivelse på de opdagelser og indtryk, han erhvervede sig ved **selvsyn**. En anden græsk tradition var den **matematiske og astronomiske metode**, hvor allerede geografen **Eratosthenes** (**276-194 f.Kr.**) havde regnet sig frem ikke blot til jordens form som en kugle, men også til dens omtrentlige størrelse.

Det enestående ved **Strabons** værk er dets **detaljerighed og metode**: At se de menneskelige samfund som produkter dels af de naturskabte geografiske betingelser, dels af deres historiske udvikling og egenart. De matematiske og astronomiske metoder for Jordens kortlægning gjorde han derimod mindre ud af. På dette felt kom kulminationen godt 100 år senere med **Claudios Ptolemaios: Cosmographia**, der i en udgave fra **1486** også befinder sig på skolens bibliotek.